Bialystok, den 12. April 1942
Nr 3

NEUER WEG
Weissruthenische Wochenzeitung für den Bezirk Bialystok

PREIS 20 PF.
Цана 20 фнг.

НОВАЯ ДАРОГА

Беларуская тыднёвая газэта на Беластоцкую Акругу

Verlag: Sturmverlag G. m. b. H. Zweigniederlassung Bialystok, Puschkin-Str. 5, Tel. 253 u. 437 — Bankkonto Stadtsparkasse 55. Anzeigenpreise: Z. Z. ist die Preisliste 1 gültig.

Беласток
12 красавіка 1942.

Адрас Рэдакцыі: Sturmverlag G. m. b. H. Zweigniederlassung Bialystok, Puschkin-Str. 5, Tel. 253 u. 437, — Банкконто Гарадзкая Каса Ашчаднасьці 55, — Bialystok

Бацылла Сталіна

Ужо няраз аказалася, што **словы Фюрэра** былі папросту прарочыя. Сягоньня мы маем нагоду сьцьвердзіць, што прароцтвы Фюрэра пацьвердзіліся фактамі хутчэй, чым можна было спадзявацца. У сваёй прамове ў дзень успаміну герояў Фюрэр паўтарыў сваё запэўненьне, што дзяржава, якая найбольш пайшла на ўслугі бальшавізму, праўдапабодна найхутчэй станецца яго ахвярай. Гэтай дзяржавай ёсьць **Англія.** Ваенныя праступнікі над Тэмзай самі прызвалі бальшавізм у край, бо бачаць у ім апошняга саюзьніка.

Ангельскі вастраўны народ без развагі прыносіць ахвяры бальшавіцкаму Молаху і падае перад ім у пыл, бо спадзяецца ад Масквы помачы й ратунку з катастрофы, у якую Чэрчыль укінуў Англію і Брытанскую Імпэрыю. Апошняя нядзеля ў Лёндане сымбалічна выказала падпарадкаваньне Англіі загадам Крэмля і адначасова пранікненьне на востраў бальшавіцкага зародку заразы. Савецкі жыд **Майскі** ў гэтую нядзелю адкрыў на адным доме ў Лёнданскім гарадзкім квартале Фіксбэры памяткавую таблiцу на ўспамін, што тут 40 гадоў таму жыў жыд Ленін. Пры гэтым Майскі сказаў прамову, у якой даў ангельцам добрую раду, каб прыязьнь паміж абедзьвюма краінемі, неабходную для асягненьня перамогі над супольным ворагам, яшчэ узмацніць і гэтым дапоўніць пасьля вайны супрацоўніцтва: Прыязьнь пад знакам Леніна і супрацоўніцтва праз здраду Эўропы, — вось жаданьні, якія паставіў Англіі Сталін і якія Лёндан гатовы выпаўніць.

Ужо мінула некалькі месяцаў пасьля таго, як з нямецкага боку была зьвернута ўвага, што Ідэн па дручэньню Чэрчыля прадаў Англію бальшавізму. У гэтай сувязі ўказывалася ўжо таксама з нямецкага боку на тое, што здрада Англіі адносна **Нямеччыны ўключае таксама выдачу бальшавізму бліжняга Усходу.** І гэтае прадсказаньне споўнілася вельмі хутка. Пацьверджаньне гэтага даюць падзеі ў **Іране.** Пасьля таго, як іранскі народ, на які аднначасова напалі Англія й Саветы, мусіў спыніць свой супраціў, бальшавікі моцна загнязьдзіліся на поўначы краю і чуюцца ўжо там, як паны. Праўда, Масква і Лёндан абяцалі іранцам на падставе дагавору, што пасьля вайны яны ізноў вывядуць з краю свае войскі, але вядома, якую цану маюць брытанска-бальшавіцкія ўмовы. Бальшавікі ніколі дабравольна ня ўступяць сваіх пазыцыяў у Іране. Савецкі камісарыят у Тэбрысе ўжо зрабіў прыгатаваньні, каб прадпрыняць арганізацыйнае й адміністрацыйнае ўлучэньне іранскае правінцыі Азэрбэйджану часткова ў Азэрбэйджанскую савецкую рэспубліку, часткова да Армянскай савецкай рэспублікі. Сядзіба ўраду пашыранай савецкай рэспублікі Азэрбэйджану мае ўсё-ж астацца ў Баку. Брытанцы вывялі ўсе свае войскі з Ірану на Іракскую тэрыторыю і гэтым самым выдалі іранскі народ цалком бальшавіцкім гордам. Так, відаць было ўжо тады абгаворана ў Маскве паміж Ідэнам і Сталінам. **Выдача Ірану саветам** мае дапоўніць акружэньне Турцыі. Гэтым самым Англія дала Сталіну магчымасьць **убіць Турцыі нож у плечы.** Гэта дакладна згаджаецца з ангельска-бальшавіцкай умовай, паводле якой Дарданелы й Басфор маюць адыйсьці да бальшавікоў.

Але паміж ангельска-савецкімі ўмовамі і сапраўднасьцю знаходзіцца яшчэ далёкі прастор. Рашаючае слова скажа тут **нямецкае аружжа.** Праўда, фронт на ўсходзе яшчэ знаходзіцца ва ўмовах суровай зімы, праўда, там яшчэ шалеюць баі з неўявімай жорсткасьцю. Але гэта ў нічым ня можа зьмяніць факту, што бальшавіцкія надзеі прарваць нямецкі фронт не апраўдаліся. Нашыя жаўнеры й нашыя саюзьнікі, як запэўніў Фюрэр у сваёй прамове ў дзень успаміну герояў, здалі экзамен, і ніхто ня мае права сумлявацца, што ўсё, што яшчэ можа ў будучыні прынясьці лёс, можа быць **тольні лягчэйшым** ад таго, што ўжо знаходзіцца **за намі.** Так як споўніліся ранейшыя словы Фюрэра, таксама зьдзейсьняцца словы Фюрэра з яго прамовы ў нядзелю: «Мы ведаем, аднак, сягоньня адно: **Бальшавіцкія горды,** якія не змаглі перамагчы нямецкіх і саюзьніцкіх жаўнераў гэтай зімой, будуць у гэтае лета разьбіты намі да зьнішчэньня».

Покі зіма пануе на ўсходзе, Сталін, бязсумліўна, будзе далей кідаць масы супроць нямецкіх лініяў. Але лініі трымаюцца моцна, а Крэмлёўскі дыктатар надарэмна гоніць на сьмерць тысячы й тысячы, прабуючы разьбіць нямецкі фронт абароны. Нават у Лёндане ўжо пакінулі надзею. Гэта найгарчэйшае расчараваньне, калі Лёнданскае радыё сьцьвярджае, што саветы панясьлі ў зімовых бітвах вялікія страты, а Англія і З.Ш.А. не маглі ім памагчы. Таксама й **бальшавіцкае радыё дае пазнаць,** якое расчараваньне пануе ў Крэмлёўскіх кругах ходам зімовае кампаніі. Масква ня можа нічога іншага прадставіць, як дамаганьні павысіць прадукцыйнасьць працы. У Крэмлі дасканальна ведаюць, што ўлетку на ўсходзе абернецца картка цалком інакш. **З мілітарнага гледзішча бальшавіцкія масавыя атакі былі памылковыя.** Найбліжэйшыя тыдні пакажуць, што Нямеччына як раней, так і цяпер мае на ўсходзе ініцыятыву, тады як Сталін бяздумна дазволіў выбіць свае нейлепшыя рэзэрвы, **якіх яму ня стане ў вырашаючай барацьбе.**

На ўсходзе усюды фронт

У кожную мінуту можа разгарэцца бой.

Праз старыя мейсцы баёў — «мяшкоў» да новых баёў. Жудасная знаходка нямецкіх жаўнераў. Жыцьцё паміж трупаў. Тут разьбіўся савецкі зімовы прарыў у Нямеччыну. Замест Віслы — Волга

Калённы пасоўваліся праз старыя мейсцы баёў «мяшкоў» да новых баёў. Пяхотныя аддзелы, зматарызаваныя й санныя ўгрупаваньні, штабы знаходзіліся ў маршы. Танкі, процілятунскія і штурмовыя гарматы каціліся далей. Паміж гурбамі сьнегу з абодвух бакоў убітае дарогі ішло гэта ўсё толькі наперад. І парушаючыеся ўсюды маторныя сані й паравозы з увагі на небясьпеку мінаў не маглі ехаць скрай дароі. Зьлева й справа жаўнеры сапёрных батальёнаў стараліся пашыраць дарогу, будаваць праходы і з жалезных блёкаў закладаць запоры супроць сьнежных завеяў уздоўж і поперак цягнуўшыхся муроў. Няўтомныя палявыя жандармы прабавалі трымаць рух на рацэ і шмат-дзе ў трудных пераправах мелі цяжкую службу. Сягоньня сьвяціла сонца, заўтра можа быць ізноў сьнежная завея. Тут заўсёды нешта нечаканае й непрадбачанае, тут стала неспадзеўкі.

Зьмена савецкіх плянаў атакі.

Часьці пасоўваліся на фронт і ўсё-ж яшчэ і не на фронт: бо фронт быў усюды. Было звычайным і зразумелым у гэтых парушэньнях, што яны ў кожнай хвіліне могуць перайсьці ў барацьбу. Ручныя гранаты й аўтаматычныя стрэльбы былі напагатове, каб схапіцца за іх у чаканым усьцяж нападзе, без адрыву наглядалі пільныя вочы за гатовымі да стральбы здвоенымі кулямётамі бязхмарнае неба. Направа непасрэдна каля дарогі была ўкопана батарэя, каб біць па расьсеяных сілах ворага з таго боку лесу. Далей процітанкавыя гарматы забясьпечвалі ад магчымых атакаў танкаў, бо Т-34 з яго шырокімі гусеніцамі ізноў і праз вялікі сьнег і не абавязкова трымаўся дарогі. Бальшавіцкае вядзеньне вайны апіралася цяпер ізноў перадусім на сабатажы й непакаеньні бандаў і аддзелаў лыжнікаў, пасьля таго, як іх першая спроба ініцыятывы й апэрацыяў у большым стылі страшэнна не павялася ў часе зімовай афэнзывы.

Краіна сьмерці.

На цаглянай руіне станцыі, якая стаяла сярод поля непадалёк астаткаў бальшавіцкага палігону, было сабрана выэквіпаваньне зьнішчаных у зімовай бітве каля Ржэва дывізіяў, якія мелі праз зіму прарвацца з над Волгі да Віслы. Яны ўсё згубілі й пакінулі тут.

Армісты ударных дывізіяў пакрываюць засьнежаныя палі перад старымі нямецкімі пазыцыямі. Яны яшчэ не адыйшлі ад Волгі, а ўжо мелі асягнуць Віслу. Зімовы прарыў у Нямеччыну сумысьля для гэтага ўстаўленых і сьцягнутых масаў быў здушаны пры першай спробе.

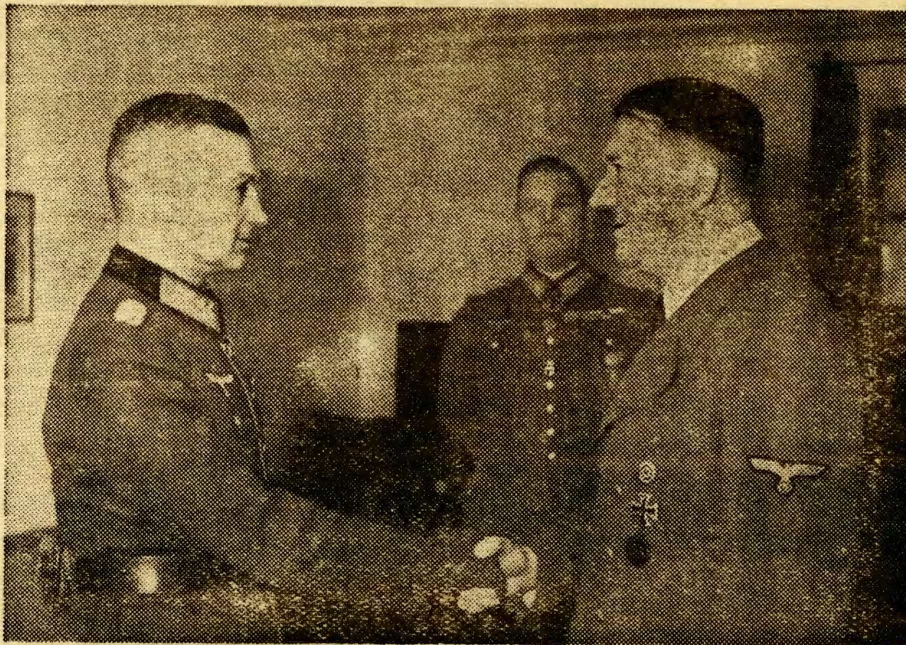
Гэта былі жудасныя і страшныя палі трупаў. Далёкія белыя прасторы выглядалі, як-бы зрытыя сівымі кратамі. Покатам і адзін на другім ляжалі там забітыя савецкія армейцы, выкрыўленыя або паразрываныя, з акасьцянелымі паднятымі рукамі й нагамі. Нельга было ступіць нагой, каб не зачапіцца за труп. Гэта была краіна сьмерці.

Аграмадныя страты саветаў.

У вёску, у якой быў зроблены папаўдні 3-ох гадзінны абедзенны адпачынак, заехала палявая кухня пад кучку голых бярозаў. Тут ня было ніводнай хаты, дзе можна было-б на крэсьле ці за сталом і ўсё-ж крыху бясьпечна паесьці пахучае гарохавае зупы з гаршка. Тут усё было панішчана, тут ніхто ўжо ня жыў. З таго боку каля сьцяны хаты сядзелі адзін каля другога сем бальшавікоў, задумаўшыся й апусьціўшы свае барадатыя твары на грудзі. Каля вугла ляжалі ніц два, чатыры, пяць бальшавікоў. Шосты фармальна прыліп да хаты наўкос, як-бы акрабат у скоку. Да яго вышыні шчыт хаты быў абдзёрты ад да-

(Працяг з 2-й бачыны).

Гэнэрал-палкоўнік Модэль у Фюрэра

У сувязі з сваім павышэньнем на гэнэрала-палкоўніка гэнэрал панцырных войск Модэль быў прыняты ў Галоўнай Кватэры Фюрэра і мог прыняць асабіста ад Фюрэра свае павышэньне.
На заднім пляне гэнэралфэльдмаршал **Кэйтэль.**

Чэрчыль прарочыць новыя катастрофы

Брытанскі прэм'ер прамаўляе на сходзе консэрватараў. «Упадак Сінгапуру — найвялікшая катастрофа ў ангельскей гісторыі». Маўчаньне на дамаганьні саветаў пачаць афэнзыву.

(Ад нашага прадстаўніка)

У сувязі з гадавым сходам кансэрватараў у Лёндане Чэрчыль меў у чацьвер прамову, якая відавочна знаходзілася ў сувязі з ізноў прад'яўленымі папярэдняга дня савецкім паслом Майскім дамаганьнямі Сталіна адцяжваючай афензывы. Тады як Майскі катэгарычна дамагаўся пакінуць абяцанкі на 1943 або 1944 г. і паставіць на карту ўсё ў 1942 г., дык Чэрчыль прыгатаваў сваіх слухачоў на тое, што 1942 год будзе ня менш катастрафальным, як і папярэднія годы.

«Аб катастрофах мінуўшчыны й надзеях будучыні» — гэтак называлася шмат абяцаючая тэма яго прамовы, якая ўсё-ж у другай частцы была больш зьняверанай і наагул амаль яшчэ пэсымістычней, чым апошнія выясьненьні Чэрчыля, упрыгожаныя некалькімі звычайнымі фразамі. «Ня гледзячы на ўсе катастрофы, мы выіграем з дапамогай нашых саюзьнікаў», абвесьціў галава ангельскага кабінэту, не клапоцячыся аб тым, што зусім такія-ж самыя меркаваньні аб помачы надыходзяць з боку савецкіх саюзьнікаў — толькі яшчэ больш рашучыя.

Пасьля здабыцьця штурмам аднае вёскі ў шматлікіх калонных шукаецца аружжа й амуніцыя.

Здымка: Ваенны справаздаўца **Бауэр.**

Чэрчыль вылічыў спачатку паражэньні апошняга году. Хоць некаторыя з іх ён падмалёўваў, як, напрыклад, асабліва цяжкое ў вініках паражэньне распачатай з вялікімі надзеямі Лібійскай афэнзывы або ня менш цяжкую ў насьледках няўдачу лятунскае афэнзывы супроць Нямеччыны, усё-ж адны названыя імі паражэньні складаліся з наступных пазыцыяў: Грэцыя, Крыт, Гонконг, Малая, Ява, Рангун і Сінгапур. Страту гэтае апошняе крэпасьці назваў ён «найбольшай катастрофай ангельскае гісторыі.» Пасьля бурнае дыскусіі прад поўднем не ўдалося Чэрчылю нават гэта захаваць у таямніцы.

Калі Чэрчыль, як сказана, забыўся аб Лібіі й паветрнай вайне, ён успомніў, апрача таго, яшчэ годным увагі спосабам аб вайне на моры. Ён заявіў: «Больш гэтага. Таксама бітва за Атлянтыку, хоць яна часам прадстаўлялася карысьней, цяпер ізноў пагоршылася». Чэрчыль думаў палажыць націск на цяперашні мамэнт. Аднак гаварыў ён далей — і гэта было, бязсумліна, самым асноўным і найглыбейшым сэнсам яго ўсяго выступленьня: ён, нажаль, ня можа даць гваранцыі, што Англія прыйшла ўжо да канца сваіх няшчасьцяў. Калі ён усё-ж у папярэднім годзе заявіў, што трэба чакаць посьпехаў, якія, магчыма могуць трохі ўцярпець ад няўдач, то цяпер ён можа зьмяніць гэтую формулу й абвесьціць, што ў будучыні побач з паражэньнямі часам магчымы і посьпехі...

Пасьля гэтага ўбогага, але, магчыма, імпануючага кансэрватыўным слухачам аратарскага жанглерства Чэрчыль пачаў сваю выпрабаваную старую песеньку: Наагул, калі азірнуцца назад у мінулы год, то ніхто ня можа не распазнаць значнага палепшаньня, якое палягае ў тым, што Англія ужо стаіць не адна, як калісь. «На нашым баку стаіць цяпер тры найбольшыя нацыі сьвету з іх узрастаючай сілай». Год таму ён ня мог сказаць аб аканчальных мэтадах, як выіграць вайну. Цяпер, аднак, можа ён сказаць: «Мы можам праіграць вайну толькі па ўласнай віне». Якраз закулісным сэнсам дыскусіі ў Верхняй Палаце зьяўляецца гэты сказ, у якім фактычна Чэрчыль прызнаецца, што Англія цяпер знайшла аканчальныя мэтады, як праіграць вайну.

На заканчэньне Чэрчыль стаўся настолькі мэлядраматычным, як-бы гэта мела нейкую цану, што адхіляў буру зьбліжаючайся рэвалюцыі гудкамі сырэнаў або кансэрватыўнымі супакаіваючымі пілюлямі. Няздольнасьць да ўсялякіх рэформаў або да пазытыўных ваенных мэтаў абасноўвае ён заяўленьнем, што пазьней можна будзе зьвярнуць больш увагі на пабудову новага сьвету, перадусім-жа справа йдзе аб тое, каб усіх змусіць да абавязку самаўтрыманьня. Заўсёды старое й новае жыло ў Англіі побач адно з другім. Зьяднаньне вялікіх традыцыяў з новым духам разьвязвалі мірным шляхам праблемы, якія ў іншых мейсцах нішчылі еднасьць дзяржаваў. Дзякуючы гэтаму працэсу ўдалося знайсьці належны стыль жыцьця, за які ангельскі народ ахвотна будзе жыць і, калі трэба, паміраць...

Чэрчыль хоча, такім чынам, тыповымі фразамі замыліць вочы кансэрватыўнаму кангрэсу аб небясьпецы, якую выклікаў саюз з бальшавікамі і зьбліжаючыся ўнутраны ўпадак. Цікава будзе пачуць водгалас, які выклікала прамова ў крусах Крыппса, становішча якіх можа таксама зьвесьці да формулы: «Наперад — праз катастрофы да перамогі!» Зрэштай, аднак, назад!...

Выкрутам Чэрчыля, з якімі ён з найвялікшай стараннасьцю разглядзеў афэнзыўную тэму, адпавядае дакладна становішча ангельскае прэсы да прамовы Майскага. Амаль усе Лёнданскія газэты, якія заўсёды захлёбваюцца надмернымі абяцанкамі, гэтым разам паўстрымаліся ад усялякіх камэнтарыяў. «Дэйлі Гэральд» падчырківае, праўда, ранейшае прыраччэньне дапамогі Савецкаму Саюзу, аднак памінае істотную праблему, калі тымчасам вымагаецца толькі «неадкладнае расьследаваньне» магчымасьцяў найбольш непасрэднага падтрыманьня і выказваюцца пабожныя надзеі, што ўрад не павінен ані дрэнна разумець шчырасьці Майскага, ані ўпускаць з віду паважнага характару палажэньня. Адна толькі газэта «Дэйлі Мэйль» прыймае становішча саветаў без засьцярогаў, у аснаўным галоўным чынам таму, што яна ўжо ад тыдняў трымаецца погляду, што ўсё выпадзе на 1942 г, што ўсходні фронт будзе вырашаны і што ўпадак Савецкага Саюзу зьнішчыць надзеі Англіі на перамогу.

Сам «Дэйлі Мэйль» прызнае, аднак, што яны не перакананы напэўна, каб словы Майскага або яго ўласныя напамінаньні ўпалі на адпаведны грунт «Дэйлі Экспрэсс» здавольваецца пэсымістычным паведамленьнем аб пачатку вясны ў Маскве: «Сьнег зьмяніўся ў калужы вады і ўвесь сьвет стрымаў дыханьне, разумеючы, што зьбліжаецца вялікая катастрофа 1942 году».

Швэдзкі камунікат падагульняе наступным чынам лёнданскае рэха новых дамаганьняў саветаў: Малы рэзананс на дамаганьні афэнзывы Майскага». Прамова Чэрчыля сьцьвярджае гэта — ён нават прабуе настраіваць на новую катастрофу, бо сам Чэрчыль глядзіць на далейшую барацьбу Саветаў з панурымі прадчуваньнямі.

Бурная дыскусія ў Верхняй Палаце аб Сінгапуры

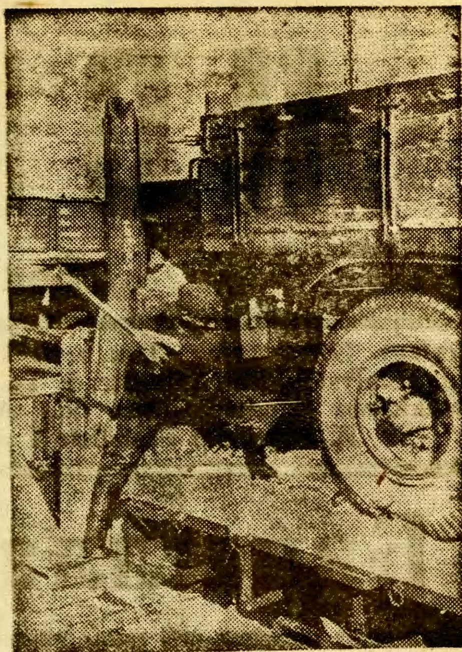
Ангельскі палкоўнік піша: «Жылі, як у мірныя часы». Брытанскае работніцтва ня мае больш ніякага запалу.

(Ад нашага прадстаўніка).

Штокгольм, 25 сакавіка 1942 г.

У бурнай дыскусіі ў Верхняй Палаце былі зроблены дадаткова наймацнейшыя закіды па прычыне страты Сінгапуру. Лёрд Эддіссон, які адкрыў дыскусію, дамагаўся стварэньня сьледчае камісіі. Барацьба ўва ўсходняй Азіі выявіла відавочныя недахопы ў плянах, падрыхтоўцы, азбраеньні, абучэньні войск і адносна сувязі з саюзьніцкімі нацыямі. Лёрд Эддіссон прачытаў адрывак з пісьма аднаго ангельскага палкоўніка, які кідае характэрнае сьвятло на мараль брытанскае абароны: «З самага пачатку было страшэнна», — піша гэты ангельскі афіцэр —» Само войска жыло, як у мірныя часы. У суботу яно толькі крыху нібы адбывала службу, а ў нядзелю зусім нічога не рабіла. Галоўным чынам дбалі, каб у часе абаронных прыгатаваньняў мы не пасьпелі пашкодзіць плянтацыяў гумы. Цэлымі днямі ў часе японскіх атакаў мы ня мелі ніякіх інструкцыяў. А тымчасам японцы рабілі высадкі ў шмат якіх пунктах.» У далейшым ходзе дыскусіі з усіх бакоў падчырківалася, што ўпадак Сінгапуру прадстаўляе найбольш паважны эпізод вайны.

Таксама і ў далейшай вытворчай дыскусіі ў Ніжняй Палаце даходзіла час да часу да вострае крытыкі. Прадстаўнік Лябор партыі Шінуэль заявіў, што непрабачальныя недацяжкі рабочых у многіх фабрыках зусім зразумелыя. У многіх прадпрыемствах ня было больш ніякага запалу, як у пачатку вайны на ўсходзе, бо прадпрыемцы дбалі перадусім аб сваіх інтарэсах, а ваеннае камандаваньне разгарнула за мала актыўнасьці. Розныя прамоўцы падчырківалі, што цяперашні пэрыяд мае быць крытычным для ўсяго ходу вайны.

Цалком замёрзшыя калоды адбіваюцца.
Здымка: Ваенны справаздаўца: **Фальк.**

(Працяг з 1-й бачыны).

ху. Шырокая печка, з якой чупірадлам тарашчыліся цёмныя акуляры газмаскі і скрай яе зьвісала яе трубка, высілася над грузам і пылам. Пазадзі хаты з ямы, вырытай снарадам, стырчалі пакалечаныя і пачарнеўшыя целы, паміж стальным шоламам, магазынам газмаскі і зьнішчаным кулямётам. Хутка й бязьлітасна наскочыла сьмерць.

Бункры пад хатамі.

Але вось у мейсцы, дзе здавалася ўсё мёртвым і вымершым, было адкрыта ўтоенае жыцьцё. Зьнекуль вынырнулі дзьве жанчыны, адна з двумя вёдрамі, другая з вязанкай на ручных саначках, што цягнула з-заду, і раптам згінулі пад зямлёй. Там, куды занясьлі яны сваю ношу, якраз каля ямы поўнай забітых бальшавікоў была ў зямлі роўная дошка. Западаўшая пакрыўка была паднята. Удушлівае, праціўнае паветра разносілася стуль. Праз некалькі часу ўнізе паказалася бледная дзіцячая галава, нібы твар духа, глянула безразумна ўгару запаўшымі вачыма і прамовіла паволі пару расейскіх словаў, якіх ніхто не зразумеў. Усё больш і больш твараў, зьбітых разам, высоўвалася з цёмнай ямы. Так жылі ў зручна выбудаваных бальшавікамі пад хатамі бункрах з патройным полапам жанчыны і дзеці, якія вярнуліся пасьля бітвы ў свае вёскі і нічога акром гэтага не знайшлі. У гэтых сховішчах вышыней недзь з поўчалавека, куды не пранікала ні сьвежае паветра, ні сьвятло, цягнулі яны сваё існаваньне, аджыўляючыся конскім мясам, апошняй сваёй пажывай, на поўзгніўшай саломе ў шматах і з сваімі вошамі. Сапраўды жыцьцё трупаў сярод трупаў!

Ініцыятыва ў нямецкіх руках.

Калёны прайшлі міма. Яны пайшлі далей, туды, дзе ўжо завывалі гарматы. І там, хутчэй ці даўжэй, пасьля жорсткага й бязьлітаснага змаганьня будзе ўсё выглядаць таксама, як і ў абшары, які яны пакінулі за сабой: мейсцам нядолі й могілкамі, якімі зрабілі іх бальшавікі сваёй воляй зьнішчэньня. Разгорталіся новыя апэрацыі, меўшыя на мэце зьніштажальна даняць саветаў. Яны пачалі зіму масавым штурмам, які меў нас парушыць і адкінуць, а ім даць праход у Райх. Яны атрымалі належную адплату. Яны думалі пад узьдзеяньнем суровай зімы выбіць нам з рук рукаятку. Мы азначаем і зімой як раней, так і цяпер закон дзеяньня і рашаем калі і дзе вораг мае быць здушаны й разьбіты.

Нямецкія жаўнеры заўсёды памагаюць

«Радаснае здарэньне у ваенна-марской артылерыі»

Аб захапліваючым перажываньні й гатоўнасьці нямецкіх жаўнераў нясьці помач нават у нязвычайных сытуацыях расказвае «Рэвэльская Газэта»

Чатыры жаўнеры вышлі з санітарнае карэты, якая гэтымі днямі пад'ехала пад Рэвэльскі радзільны дом. Яны нясьлі загадковы пакунак, завінуты ў цёплыя адзежкі. Гэта былі чатыры мужчыны, але яны ішлі з пакункам так асьцярожна, якбы гэта было сьвежае яйко.

Калі таямнічую рэч разьвінулі, нецярпліва чакаўшым поглядам дыжурных прадставіўся зьдзіўляючы абраз: чатырохкутная скрынка аказалеся прыгожай, чысьценькай шуфлядай ад камоду. У сярэдзіне гэтай шуфляды быў, аднак, ружова-сьвежы тварык «маладое паненкі», старанна ўсьцелены мяккімі коўдрамі, цёпла запакованае ў падушкі і цёплыя бутэлькі. А тымчасам дапамагаючыя рукі абслугі радзільнага дому памагалі зыйсьці маці дзіцятка з павозкі.

Гэтая ранічная візыта нямецкіх жаўнераў у эстонскім радзільным доме — гэта ўжо другая частка ўсяе гісторыі. Першы акт разыграўся ўжо перад тым, а іменна а поўначы ў памяшчэньнях аднае прабываючай у Эстоніі ваенна-марское артылерыйскае часьці.

Зараз-жа перад поўначчу ўвайшла раптам у службовы пакой маладая жанчына, якая ня ведала ўжо, як сабе парадзіць. Будучы самотнай, яна пехатой пайшла ў радзільны дом. Па дарозе, з кожным шагам станавілася ёй усё ясьней, што яна не дайдзе. А дом, у які яна ўвайшла бязсільнымі крокамі, быў казрамамі.

Жаўнеры спачатку, праўда, былі ашаломлены, але «марака нішто ня може ўзрушыць». Нямецкаму ваенна-марскому штабнаму дохтару выпала ў яго прафэсіі надта-ж нязвычайнае заданьне: рад ня рад, не аставалася яму нічога іншага, як самому прыняць дзіця. Толькі ён падумаў, як у яго амбуляторыі прыйшла на сьвет жыцьцярадасная маленькая дзяўчынка.

Праўда, падобныя рэчы не належаць да засягу справаў ваенна-марское артылерыі або яе амбуляторыяў. Але зарадзілі сабе здагадлівасьцю. Да таго якраз санітар сам нядаўна стаўся бацькай, але ня мог пабачыць уласнае дзіця, народжанае ў далёкай бацькаўшчыне. Цяпер-жа, ён, памагаючы штабнаму дохтару «прыймаць дзіця», знайшоў узнагароджваючае задаваленьне. У казармах хутка разыйшлася вестка аб радасным здарэньні. Калі малога якраз купалі ў амбуляторыі, раптам знайшліся на мейсцы мяккія чыстыя пялёнкі. З шуфляды ад камоду зрабілі дзіцячую калыску, а канапа ў амбуляторыі служыла ложам для маці. Там маладая жанчына набіралася сілаў. А ў службовых памяшчэньнях ваенна-марское артылерыі раздаваўся галасны дзіцячы крык.

Раніцай маладая маці была дагледжана Жаўнеры прыгатавалі карэтку і насьцялілі там столькі цёплых коцаў, што штабны дохтар клапаціўся, каб дзіця не задушылася. Пры гэтым звычайна шорсткія рукі жаўнераў былі гэткія пяшчотныя й асьцярожныя, калі яны нясьлі дзіця ў павозку. Жаўнеры выйшлі з радзільнага дому толькі пасьля таго, як пераканаліся, што вынутае з шуфляды дзіцятка было зусім здаровае.

Тады перадалі праз старшага дохтара, што вайсковая часьць пасьля гэтага абстаівае за сабой права быць хрышчоным бацькай. Калі маці згадзілася, жаўнеры прасілі яшчэ, каб дзіцяці даць першае ці другое імя — «Барбара», бо Барбара — зьяўляецца традыцыйным анёлам-хранісцелем артылерыі. Акрамя таго, яны яшчэ хацелі нешта зрабіць для будучыні дзіцяці ў постаці ашчаднасьцёвай кніжкі.

АЛЕСЬ ДУБРОВІЧ.

ГРУДЗЕЙ РАСПАЛЕНЫХ НАПЕВЫ.

Грудзей распаленых напевы,
песьняр, адважна кінь у сьвет,
каб ўсталі новых дзён засевам
з ральлі жыцьця штодзенных бед,

каб ўскаласіліс буйнай нівай
і гордай хваляй ў даль і шыр
ускалыхнулі глыб прыліву
грудзей мільённых сонны вір.

Спаўняй, песьняр, свой доўг вялікі,
прарокам будзь вялікіх дзён,
цябе пайме твой брат бязлікі,
цябе даўно чакае ён.

Кіеў - учора і сягоньня

Пачарнеўшыя муры і круглыя купалы

Уласнае паведамленьне.

«Край наш вялікі і ўрадлівы, але ладу ў ім няма. Прыходзьце-ж, пануйце над намі й загадвайце нам!» З гэткім заклікам прызвалі славяне германскіх варагаў на чале з іх князем Рурыкам у свой край. Дзякуючы аб'еднаньню славянскіх плямёнаў Рурык заснаваў у 862 годзе рускае гаспадарства. Сталіцай гэтага краю, які разьвіваўся пад уплывам Візантыі, быў спачатку Ноўгарад, а пазьней Кіеў. 100 гадоў пасьля заснаваньня гаспадарства было ўведзена хрысьціянства, а Кіеў быў цэнтрам культуры ў абшары Дняпра, сягоньняшняй Украіны.

Мы валандаемся па даўгім, шырокім і вельмі гарыстым вуліцам Кіева. Прыгожая, старая базыліка ўзбуджае нашу зацікаўленасьць — Пазалочаныя ланцугі на цыбулькаватых вежах сарваны, вокны разьбіты, сьценныя аздобы зьнішчаны, а шырокія, бронзавыя брамы маюць сьляды зьверскіх удараў молата. Царква й вялікі манастыр, на панадворку якога было вырэзана й пахована бальшавікамі 300 украінскіх выхаванкаў манастыра, узяла пад сваю ахову нямецкая ўлада, бо там ёсьць многа твораў мастацтва, якія для прыслужнікаў Сталіна — Крывепійцы, як яго называюць на Украіне, — ня мелі ніякай цаны.

Пасьля доўгага змаганьня за незалежнасьць Украіна з яе 450.000 квадратных кіляметраў і 26 мільёнамі жыхароў сталася ў 1920 г. пасьля сусьветнай вайны савецкай рэспублікай. Першыя плады новае ўлады выявіліся ў страшэнным голадзе, які пацягнуў за сабой больш ахвяраў, чым усе крывавыя бai разам.

Мы паварачваем у былую раскошную вуліцу Кіева, якая сагоньня прадстаўляе кучу адных руінаў. Пасьля здабыцьця гораду нашымі войскамі гэтая вуліца вылящела ў паветра. Абгарэўшыя чорныя сьцены й разбураныя фасады стырчаць, як мары, у неба. Жалезныя ложкі, расплаўленыя пячныя трубы, абрыўкі абояў і пустынныя масы — разваліны засталіся пасьля страшэнных выбухаў дынаміту.

Як для насьмешкі, стаяць аграмадныя, цалкам ненарушаныя будынiны ў «Кіраве». Аграмадныя калёны, чорныя мрамарныя блёкі на гранітных каменьнях — васьмі, дзесяці, дванаццаці паверхаў вышыні, высяцца гэтыя калёсы — будынкі бальшавікоў. Паміж высокімі калёнамі вісяць малыя бальконы, як гнёзды ластавак пад страхой. На найвышэйшым гзымсе насаджаны малыя, вострыя обэліскі, якія пасуюць на ім, як любоўны матыў на бэтонным масьце. Будаўляны матэрыял становіцца ўсё больш горшы, чым далей корпусы аддалены ад назіральніка, а тое, што здаецца масыўным — у сапраўднасьці толькі атынкована.

Вялікія жыльлёвыя блёкі ў непашкоджаных вайной радох вуліц з дабальшэвіцкага часу выяўляюць тыповыя архітэктанічныя рысы круглых купалоў, ажурнае работы ў камні, арнамэнту калёнаў і цэглы ў бязьмернай поўні.

Кіеў ёсьць найпрыгажэйшым горадам, які мы дагэтуль знайшлі на ўсходзе. У проста камічным кантрасьце да вялікіх, багата аздобленых жыльлёвых блёкаў знаходзяцца людзі гэтага гораду. Некаліс Кіеў меў звыш 700.000 жыхароў, цяпер іх будзе ня больш як палова. Кіеўляне апрануты, як людзі на вёсцы, і з сваімі валенкамі, бязформеннымі ватоўкамі, тоўстымі шапкамі — аблавухамі або галаўнымі хусткамі прадстаўляюць вялікагарадзкую публіку. Штодзённы торг не адрозьніваецца ані прадаўцамі, ані купляючымі ці купленымі, непраўдападобна кепскімі рэчамі ўсюды ўжыванымі — ад рынку аж да вёсак разлеглага ўкраінскага краю. І Кіеў чакае з няцярплівасьцю вясны. З маладой зеленьню многіх паркаў і прысадаў—новая жыцьцёвая бадзёресьць і новая радасьць працы ўвальлецца ў жыхароў, якія даўгія гады былі толькі прыладамі аграмаднага ваеннага й азбройваючага складу, якім быў Кіеў.

АЛЕСЬ ДУБРОВІЧ.

Кіну свае думы

Кіну свае думы жураўліным лётам —
хай лятуць да сонца, у далёкі край.
Сам пайду і сяду пад лазовым плотам
і пра тое сонца буду ціха граць.

І хоць скасьцянеюць пальцы на марозе,
я праз усю восень не пакіну струн,
хай з зімой завеі сядуць на парозе,
ці ў барох сасновых плачуць, як лясун.

А як пашарэе белы сьнег пад плотам —
натужу цымбалаў згучны звон стальны,
на струнах, залітых раньня пазалотай,
я вясну зайграю з ветрам маладым.

І у хатах людзі вечарам лучынным
пра вясну, пра сонца стануць гаварыць;
пойдуць на узгоркі з туманаў лучынных,
каб вясьняным сонцам грудзі апаліць.

Дык ляціце-ж, думы, жураўліным лётам,
каб хутчэй сустрэць вас з сонцам і вясной!
Я іграць ня кіну пад лазовым плотам —
рукі не самлеюць, воч ня сплюшчу сном!

Нямецкая армія ўшаноўвае Лёттавак

18 адважных фінскіх жанчын нагароджана асаблівымі адзнакамі.

(Ад нашага прадстаўніка).

Гэльсінкі, 26 сакавіка 1942 г.

Камандуючы гэнэрал нямецкіх войскаў у Фінляндыі ўручыў 18 «Лёттаўкам», між імі кіраўніцы арганізацыі — Лётта-Свэрд, Фанні Люкконэн, асаблівыя адзначэньні. Гэтым ён выказаў удзячнасьць нямецкае арміі за цяжкую й ахвярную працу, зробленую арганізацыяй Лётта-Свэн у супольнай барацьбе за перамогу.

Сягоньня 160.000 фінскіх жанчын знаходзіцца ў Лёттаўскай службе і толькі за апошні год выучана 17.000 з іх для выконваньня адказных асаблівых заданьняў у санітарнай, адміністрацыйнай і заспасабляючай службе. Усюды ў Фінляндыі й на фронце шэрая Армія Лёттавак ціха выконвае сваю працу: у лязарэтах, на старажавых вежах службы проціпаветранае аховы, на тэлефанічных станцыях, у палявой пошце, у кантынах і пунктах харчовага забясьпечаньня і ў канцылярыях арміі, з пасоўваючыміся фінскімі войскамі ідуць вялікія ачышчальныя каманды і прыбіраюць бальшавіцкі бруд з ізноў здабытых абшараў.

Фінскі ваенны паход нельга сабе ўявіць без арганізацыі Лётта-Свэн, — і ў гэтым пераканаліся нямецкія войскі на паўночным фронце не апошні раз. Лёттаўкі пераймаюць ад змагаючыхся войскаў цэлы рад важных заданьняў дапамагаўчае службы. Яны ня толькі памагаючыя сябры для раненых на ваенных перавязачных пунктах і ў палявых лязарэтах, яны з сабой на фронт прыносяць жаўнерам у іх кантыны й мейсцы харчовага забясьпечаньня часьцінку бацькаўшчыны і суцяшаюць іх не ў адной цяжкой гадзіне.

Нью-Йорк апаражняе свае музэі

Абшырныя сродкі асьцярожнасьці перадпаветранымі атакамі. Каштоўныя абразы будуць забясьпечаны.

(Ад нашага прадстаўніка)

Нью-Йорк і вонкава прыстасоўваецца ўсё больш да вайны. Праведзена абшырная акцыя зацямненьня і ўсе магчымыя прыгатаваньні на выпадак эвантуальных бамбардыровак. Як перадае па тэлеграфу карэспандэнт Нью-Йоркскага «Іэй» Францішко Моціентос, уласьцівыя ўлады загадалі эвакуаваць усе музэі й бібліятэкі, каб забясьпечыць прыдбаныя каліс з Эўропы каштоўнасьці мастацтва, літаратуры й гісторыі. Творы Вэляскэза, Гроза, Гойэ, ван Діка і Рафаэля згінулі ў таямнічых сховах. Біблія Гутэнбэрга, якая захавалася толькі ў некалькіх экзэмплярах на ўсім сьвеце, таксама забясьпечана, як і арыгінальныя тэксты абвешчаньня незалежнасьці й канстытуцыі Злучаных Штатаў. Каб, аднак, на ўсялякі выпадак — канчае карэспандэнт сваё паведамленьне — захаваць для будучых пакаленьняў тры мільёны кніжак Нью-Йоркскіх бібліятэк, пачалі іх фатаграфаваць пры помачы мікрафільму. На адным фільмовым скрутку 16 мм. шырыні й 100 футаў даўжыні, які лёгка зьмясьціць у кішані камізэлькі, можна зьняць 1.600 бачын. Мікрофатаграфічны зьнімак усяе бібліятэкі адносна матарыялу займе крыху больш мейсца, чым адзін толькі каталёг гэтае бібліятэкі.

Так жыве вышэйшая „арыстакрацыя“ у Савецкім Саюзе

Бязьдзелкі і канапа — усё «культурна». Лянівы чар бязьдзелак у кватэрным камісарыяце. Буржуй згінуў — яго дух жыве далей. Галава Сталіна з дыкты, як помнік культуры. Атрыбут савецкае бонзакратыі. Ліліпуты-сланы з штучнага мрамару.

Ад ваеннага карэспандэнта Вільфрэда ф. Овэн.

Я хочацца верыць, што 180 мільёнаў чалавек Савецкага Саюзу жывуць выключна ў зямлянках і разваленых будах. Зрэштай, нідзе сацыяльныя і жыльлёвыя ўмовы не зьяўляюцца ў такой меры страшэнныя, як у «бацькаўшчыне працоўных», савецкім раі. Мы, нямецкія жаўнеры, гэта бачылі на кожным кроку, ваенныя карэспандэнты гэта ўтрвалілі ў патрасаючых вобразах - дакумантах. Маса савецкіх людзей жыве, асабліва на вёсцы, ува ўмовах, якія можна азначыць адным словам: нягодныя чалавека. Але і тут ёсьць адваротная старана мэдалі. Гэта варта разгледзець.

П.К. Надзвычайнае паведамленьне.

У ніводным краі не гаворыцца так многа аб «культуры», як у Савецкім Саюзе. Усё «культурна», як кажа гучны прыметнік. Масавыя сходы з іх гучнымі плякатамі і таннымі фразамі — «культурныя». Рыкаючы мэгафон на сьцяне, новая савецкая канстытуцыя й савецкае шампанскае — усё «культурнае» і прыводзіцца ў крыклівай агітацыі, як доказ таго, што Савецкі Саюз зьяўляецца культурным гаспадарствам. І кватэры «вышэйшых дзесяці тысячаў», камісараў, жыдоў, рабочых-стаханаўцаў і афіцэраў —«культурныя». Прыгледзімся-ж раз да гэтага шыльду бальшавіцкае жыльлёвае культуры.

Дзіцятка Езус і савецкая зьвязда.

Цэнтральным пунктам кватэры ёсьць канапа. Яна акрэсьленых разьмераў і дастаўляецца ў двух або трох відах вырабу. Яна знаходзіцца ня толькі ў некаторых добра ўмэбляваных кватэрах, але і ў урадовых памяшчэньнях і бюрах савецкіх уладароў. Канапа сталася атрыбутам савецкае арыстакрацыі. Над кляёнкай або скуранай павалокай узвышаецца навакольны карніз, у сярэдзіне люстра, над ім абводка, направа і налева — шафкі і шкляныя дзьверы. Карніз і шафкі служаць падстаўкамі шматлікіх абрыднасьцяў. У сярэдзіне можна бачыць вазу з гіпсу або тканіну, прадстаўляючыя пусты пень, каля якога разьлёгся пастух з двумя козамі або напоўапранутая дзяўчына. У вазе стырчыць букет крайне пёстрых, запыленых кветак з паперы. Справа й зьлева ад іх: непрапарцыянальныя мопсы з дыкты, некалькі ліліпутаў-сланоў з штучнага мрамару, лялька з шматаў у матроскай вопратцы, ляжачы сабака з ямкай на сьпіне ,прызначанай, здаецца, да скіданьня попелу з папіросаў, дзіцятка Езус з ваты, мяшок якога ўпрыгожвае вялікая савецкая зьвязда, маленькі коцік, які ў зграбна паднятай лапцы з нявідочнай падставы трымае парасон.

Сьцюдзёная, сумная роскаш...

Увесь запылены мяшчанскі чар, які ўва ўсёй рэшце Эўропы разьвеяў час і зрабіў нягустоўным усюды, дзе жывуць цывілізаваныя людзі, тут, у Савецкім Саюзе, уваскрос ізноў пад маскай «культуры». Бальшавіцкая рэвалюцыя вынішчыла буржуя. Яго вонкавыя адзнакі перажылі ўсё-ж, як сымбалі фальшыва зразумелай культуры. Буржуяў павесілі на шыбеніцы. Але таму, што бальшавікі на мейсца іх «культуры» не маглі насадзіць нічога іншага, яны пераняЇі гэтую культуру, як сваю ўласную. Як парабак, які забівае свайго пана і апранае шыкарны касьцюм забітага. Кляса буржуазіі, у нас здаўна пераможаная, жыве спадчыну пераняла новая арыстакрацыя. Бяздушная псэўдакультура передваеннай буржуазіі, у нас здаўна пераможаная, жыве ў Савецкім Саюзе далей, як відавочная прымета духовай і культурнае ўбогасьці марксізму.

І так канапа з яе страшнымі дадаткамі зьяўляецца тыповым выражэньнем савецкае «жыльлёвае культуры». Яна ўсё-ж нявыгодная. На сьпінку яе нельга абаперціся бяз болю ў крыжы і небясьпекі, каб уся абстаноўка яе ня ўпала на галаву. Сьпінка зусім няпрыгодна, каб абаперціся, таксама як сядзеньне, каб сесьці. Даволі часта я знаходзіў на сьпінцы і сядзеньні прымацаваныя макаткі. Хатняя гаспадыня, на ўвагу аб неўласьцівасьці такое аздобы, заяўляла, што якраз мэтай макаткі ёсьць паўстрымаць гасьця ад карыстаньня з каштоўнае канапы. Гэта нішто іншае, як сьцюдзёная, сумная роскаш...

Кульмінацыйны пункт — раяль!

У ваднаго ўцёкшага партыйнага камуніста, рабочага-стаханаўца ў Данецкім раёне, я знайшоў у кватэры раяль, таксама ўпрыгожаны макаткамі і бязьдзелкамі. Макаткі зрабілі мяне недаверчывым (глядзі канапу), і я спытаўся гаспадыні, ці яна іграе. Так, яна іграе на гітары. На раялі не? Не. Дык хіба муж іграў? Таксама не. А дзеці? І яны не. Дык нашто тады раяль яны-б мелі, хацеў я ведаць. Гаспадыня пачціва абурылася. І яна зрабіла мне даклад у стылі партыйнае прамовы, нашпікованы многімі фразамі. Калі раней маглі мець раялі толькі «буржуі», то гэта можа цяпер мець рабочы ў Савецкім Саюзе. Гэта мае быць поступам, гэта мае быць «культурным».

Да канапаў і раялі даходзіць падобным чынам аднатыповы буфэт, таннае работы з люстрам і машыннай разьбой. Ад Львова да Сталіно, ува ўсіх гэтых памешканьнях бонзаў, мы знаходзілі тыя-ж тыпы мэбляў. Такія-ж самыя крэслы і кіёскі з кветкамі з абавязковым гумовым дрэвам, якое дзякуючы рэгулярнаму свайму паяўленьню падобна-ж шаблённа дзее, з тымжа партрэтам Сталіна і жанравымі абразамі, прадстаўляючымі ў нячувана прымітыўнай форме лебедзяў на пустыннай сажалцы, закаханую пару на лузе або гордага рыцара. Гэта забойча! Мурашкі ходзяць па сьпіне пры наведваньні гэтых «добрых пакояў».

З іх вынікае з усёй яскравасьцю, як бедныя й годныя літасьці нават тыя, каго падняў бальшавізм на падставе іх партыйнае кніжкі з масы галечы.

Калі нэндзныя кватэры агалочаных сялян і паняволеных работніцкіх масаў прадстаўляюць жахлівы абраз усёзьнішчаючага жыдоўскага марксізму, то кватэры «вышэйшых дзесяцітысячнікаў» у Савецкім Саюзе не памяншаюць яго. Тут выступае перад вачыма мізэрнасьць і бяздушнасьць сыстэмы, якая агалачвае людзей з іх індывідуальнасьці і волі, іх веры, каб зрабіць іх паслушнымі прыладамі жыдоўскае сусьветнае рэвалюцыі.

Індакітайцы як адміністрацыйныя урадоўцы ў Індакітаі

(Ад нашага прадстаўніка)

Гэнэрал-губэрнатар Дэкуз выдаў распараджэньне, на падставе якога ўпяршыню пэўная колькасьць выучаных індакітайцаў будзе дапушчана ў якасьці ўрадоўцаў да адміністрацыі ў Індакітаі. Гэтае мерапрыемства мае вялікае палітычнае значэньне, тымбольш, што намечаны й далейшыя падобныя мерапрыемствы. Індакітайцам, якія вучыліся ў вышэйшых школах і пры гэтым вызначыліся асаблівай здольнасьцю, даецца гэтым самым магчымасьць застасаваць сваю веду на службе французска-індакітайскае супольнае працы.

Камандзір дывізіі (у сярэдзіне) адведвае галоўную баявую лінію.
Здымка: Ваенны справаздаўца Гэбаўэр.

Паміж Індыяй і Кітаем няма ніякага палучэньня

Брытанская ілжа запярэчана ўласнымі паказаньнямі. Асаблівыя ўцёкі ангельскіх жанчын.

(Ад нашага прадстаўніка)

Пасьля таго, як стаўся немагчымым усялякі давоз па Бурманскаму шляху, брытанская прапаганда прабуе пацяшаць адрэзаны ўрад Чунгкінгу фантастычнымі нябыліцамі аб узнаўленьні новай дарогі да Індыі. Але цяпер франтовы рэпартэж ізноў сьцьвярджае, што ніякай сувязі між Паўночнай Бурмай і Кітаем з аднаго боку і Індыяй з другога боку фактычна няма і ня можа быць. У апісаньні асаблівых уцёкаў брытанскіх жанчын з Мандаляі, зьмешчанай у газэце «Дэйлі Экспрэсс», прыбыўшы ў Калькуту франтовы рэпартэр Галлягэр расказвае аб папросту немагчымым стане дарог, які цалком выключае рэгулярнае й скуткоўнае заспасабленьне Кітаю брытанскім і амэрыканскім матарыялам.

Жанчыны ў ліку 118, якіх прымусова эвакуавалі ў Мандаляі брытанскія ўлады, былі змушаны зрабіць звыш 1000 міляў па жалезнай дарозе, у грузавіках, маторных лодках, на хрыбтах сланоў і пехатой, пакі, урэшце, дабраліся да Калькуты. Таму што яны мусілі вялікшыя адлегласьці прайсьці пехатой па бездарожным абшарам, нельга было й думаць аб тым, каб забраць з сабой нейкія рэчы. Сваіх дзяцей мусілі яны самі нясьці ў кашох, або іх змушаны былі нясьці кулі. Брытанскі рэпартэр не сумляваецца, што гэтае падарожжа падобна было да экспэдыцыі праз абшар першабытных лясоў і лічыць зусім немагчымым гэтую дарогу ахоўваць якім-небудзь войскам.

Ад лейтэнанта да салдата 2 клясы

Прыгоды лёсу аднаго эльзаскага студэнта

У часе выбуху вайны 1914—18 г. г. адзін эльзаскі студэнт замэльдаваўся дабравольцам у войска. Ён быў прыдзелены да аддзелу балённае абароннае артылерыі, зброя якой складалася з расейскае 12 цм. лавэтных гаубіц з бэльгійскімі дуламі, праверчанымі на 7,4 цм. Ён быў, гакім чынам, прыдзелены да аднае з першых нямецкіх проціля тунскіх батарэяў і знаходзіўся пры ёй на ўсіх фронтах мінулай вайны. Ён быў, урэшце, вызначаны лейтэнантам і пасьля заканчэньня вайны пакінуў армію ў чыне камандзіра батарэі. У часе выбуху гэтае вайны, мусіў ён, як эльзасец, апрануць шэра-галубы мундзір Пуалю. Хоць яму быў ахвяраваны французамі патэнт афіцэра рэзэрвы, але ён гэта адкінуў і мусіў увайсьці ў рады арміі як салдат другое клясы. Толькі калі эльзасцы сталіся ізноў нямецкімі, прабіла і для яго гадзіна вызваленьня. Цяпер ён вызначаны Палітычным Кіраўніком НСДАП у Эльзасе.

10.000 штук вопратак для нарвэжскага легіёну

(Ад нашага прадстаўніка)

Ослё, 26 сакавіка.

Як павядомлена на прэсавай канфэрэнцыі ў цэнтралі збору жаночае арганізацыі Нацыянальнага Аб'еднаньня, кравецкімі майстэрнямі напраўлена разам 10.000 штук вопратак і выслана нарвэжскаму Легіёну, а таксама палку Нордлянд. Паміж вопраткай знаходзіцца 500 камізэлек і 3.000 пар панчох.

Ніякіх канадыйскіх войск для Аўстраліі

Перад канадыйскім парлямантам міністарпрэзыдэнт Макэнзіэ Кінг падаў да ведама, што канадыйскія войскі ня будуць высланы ў Аўстралію. Заяўленьне было зажадана перадусім з боку францускіх прамаўляўшых канадыйцаў. Канадыйскі ўрад, з увагі на маючы адбыцца 27 красавіка плебісцыт не адважыўся якім-небудзь чынам растраіваць канадыйскую грамадзкасьць.

Пры гэтым плебісцыце станіць пад дыскусіяй пытаньне, ці канадыйскі урад у будучыні зможа мець права высылаць за мора сабраныя войскі ці не. Урад, які цяпер мае замер увесьці абавязак ваеннае службы для ўсіх мужчын да 30 гадоў, абвесціў пакліканьне двух рэзэрвных дывізіяў.

Абвесткі

Druck. Deutsche Druckerei, Bialystok.